

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-05-07
Besvaras senast
2026-05-13 kl. 12.00

Till gymnasie-, högskole- och forskningsminister Lotta Edholm (L)

2025/26:797 Teckenspråkiga elevers rätt att utbilda sig

Har alla ungdomar i Sverige rätt att utbilda sig till sitt drömjobb? Nej, om du är teckenspråkig är dina rättigheter begränsade jämfört med dina hörande kompisars.

Den 14 maj uppmärksammas svenska teckenspråkets dag. Det är med anledning av att riksdagen erkände teckenspråk som ett officiellt språk den 14 maj 1981. Svenskt teckenspråk beskrivs av Institutet för mänskliga rättigheter som ”mer än bara ett sätt att kommunicera – det är en officiell del av Sveriges kulturella och lingvistiska arv”.

SVT Nyhetstecken publicerade den 30 mars ett reportage om en tjej som vill bli frisör. Hon har full behörighet till gymnasiet, och frisörutbildning ges i Örebro. Men eftersom hon är döv och inte tillräckligt många döva har sökt till frisörutbildningen nekats hon tillträde till frisörutbildningen. Hennes val för framtiden begränsas alltså av andras val.

Det här drabbar döva elever eftersom ett nationellt program bara kan starta inom Riksgymnasiet för döva och hörselskadade om minst fyra personer söker programmet. Det spelar ingen roll att man är behörig till ett nationellt program. Det som verkar rimligt, det vill säga att läsa yrkeskurserna tillsammans med hörande elever, är inte möjligt. Ur ett elevperspektiv är det såklart märkligt; som frisör (och i alla andra yrken) kommer man ju att arbeta med hörande och även ha hörande kunder. Det vore rimligt att kunna gå utbildningen med hörande.

Sveriges Dövas Riksförbund uppmärksammade situationen i ett pressmeddelande den 8 april 2026. De påtalade att döva elever inte har samma rätt till utbildning som hörande elever. De får inte samma grad av självbestämmande, framtidsmöjligheter och likvärdig tillgång till utbildning. Deras drömmar begränsas om andra döva ungdomar drömmer om något annat. Den här situationen drabbar inte hörande ungdomar på samma sätt.

Detta kan inte vara förenligt vare sig med barnkonventionen, som säger att barnets bästa alltid ska komma i första rummet och att barn har rätt till utbildning på lika villkor, eller med funktionsrättskonventionen, som anger att personer med funktionsnedsättningar inte får utestängas från utbildning på grund av sin funktionsnedsättning.

Jag vill drfor ställa följande fråga till gymnasie-, högskole- och forskningsminister Lotta Edholm:

Hur avser regeringen att justera lagar och förordningar så att döva ungdomar inte hindras från att utbilda sig till sina drmyrken på några andra sätt än hörande ungdomar?

.....

Camilla Hansén (MP)

verlmnas enligt uppdrag

Gerg Kisch